

Hvad koster det at ændre alle overførselsindkomster til 15.000 kr. om måneden?

Andreas Højhjerre, Kraka

- Der er spurgt til virkningen af at forøge overførsels-satserne, så de svarer til 15.000 kr. om måneden. Det skal ses i lyset af Enhedslistens politik om, at alle skal have ret til mindst 15.000 kr. om måneden.
- Ændres alle overførselsindkomster til 15.000 kr. om måneden, kan det betyde offentlige merudgifter på op mod 80 mia. kr. efter indkomstskat. Hvis folkepensionen ikke indregnes, er der tale om en stigning i merudgifterne på i runde tal 35 mia. kr. efter skat.

Ydelsessystemet er i dag indrettet med en lang række forskellige satser. Fx er der fire forskellige kontanthjælpssatser alt efter, om man er over eller under 25 år eller har forsørgerpligt.

Hvis alle overførselsmodtagere skulle have en primær ydelse på 15.000 kr. om måneden i gennemsnit, vil det som et groft overslag medføre en stigning i overførselsudgifterne på op mod 115 mia. kr. årligt. Det svarer til en merudgift på knap 80 mia. kr. efter indkomstskat, jf. tabel 1.

– eller ca. 22 mia. kr. efter indkomstskat.

En væsentlig del af merudgifterne stammer i øvrigt fra højere udgifter til folkepension. Efter det oplyste overvejer Enhedslisten imidlertid en model, hvor der samtidig skal ske en skærpet modregning i folkepensionen for udbetalinger fra privat pensionsopsparing. Det vil i givet fald mindske merudgiften til folkepension og være udtryk for en forøget skat på privat pensionsopsparing. Virkningerne ville afhænge af den præcise model.

SU-udgifterne øges isoleret set med ca. 33 mia. kr.

Ses bort fra folkepension vil de offentlige overfør-

Tabel 1

Skønnede merudgifter ved at give alle overførselsmodtagere 15.000 kr. om måneden

	Antal personer	Årlig Udgift - 1.000 pers - - Mia. kr. -	Gennemsnit pr en ydelse på måned - Kr. om mdr. -	Forskel ift. 15.000 kr.	Samlet merudgift - Mia. kr. -	Samlet merudgift (efter indk. skat) - Mia. kr. -
A-dagpenge	129	20,8	13.400	1.600	2,4	1,7
Kontanthjælp	127	15,5	10.100	4.900	7,4	5,1
Revalidering	11	2,1	15.500	-500	-0,1	0,0
Forrevalidering	2	0,2	7.400	7.600	0,2	0,1
Sygedagpenge	86	14,8	14.400	600	0,7	0,4
Ledighedsydelse	16	2,9	15.000	0	0,0	0,0
Førtidspension	246	41,5	14.100	900	2,8	1,9
Efterløn	117	19,5	13.900	1.100	1,6	1,1
SU modtagere	276	16,8	5.100	9.900	32,9	22,4
- Heraf ungdomsuddannelser	111	4,9	3.700	11.300	15,1	10,3
- Videregående uddannelser	165	11,9	6.000	9.000	17,8	12,1
Folkepension	977	108,9	9.300	5.700	67,0	45,5
I alt					115	78
Uden folkepension					-67	-46
I alt uden folkepension					48	33

Anm.: 2012-priser. Antal personer i helårsmodtagere.

Kilde: Jobindsats, Økonomisk redegørelse – dec. 2011, og Finansloven for 2012 samt egne beregninger

selsudgifter stige med knap 50 mia. kr. hvis alle andre ydelser sætte til 15.000 kr. om måneden. Efter indkomstskat er der tale om en merudgift på 33 mia.

Beregningen i tabel 1 viser den direkte budgetvirkning som følge af de højere overførselsudgifter og merudgiften efter der er taget hensyn til indkomstbeskatningen (beregningsforudsætninger i boks 1).

Stigningen i overførselsindkomsterne vil også betyde, at de offentlige udgifter til visse indtægtsafhængige ydelser som eksempelvis boligsikring vil reduceres. Desuden vil stigningen i de disponible indkomster efterhånden gå til forbrug, hvilket giver staten indtægter i forbrugsafgifter (moms mm.). Det vil reducere virkningen på de offentlige finanser. Tages hensyn til disse forhold vil virkningen på finanserne groft anslået udgøre hhv. 50 og 25 mia. kr. alt efter om folkepensionen indregnes eller ej.

Hertil kommer imidlertid forslagets negative strukturelle adfærdsvirkninger. Højere overførselsindkomster mindsker tilskyndelsen til at finde arbejde for fx ledige kontanthjælpsmodtagere, ligesom det ville forlænge studietiderne. Det reducerer arbejdsudbuddet og forværrer hermed de offentlige

finansier på længere sigt. Der er ikke foretaget et skøn for denne effekt, men den er betydelig.

Arbejdsmarkedskommissionen skønnede fx, at en forhøjelse af dagpenge med 10 pct. vil reduceret arbejdsudbuddet med 15.000 personer og hermed forværre de offentlige finanser med op mod 4 mia. kr. på lang sigt.

Boks 1

Beregningsforudsætninger

De offentlige merudgifter er beregnet som forskellen mellem de 15.000 kr. og de gennemsnitlige udbetalte overførselsindkomster pr. fuldtidsmodtager i dag. Det er forudsat, at indkomstbeskatningen i gennemsnit er på 32 pct., idet overførselsmodtagere ikke betaler arbejdsmarkedsbidrag.

De gennemsnitlige udbetalte beløb i dag er resultatet af en række forskellige satser og fradrag fra arbejdsindkomst mm. Der er således tale om en beregning, som viser den direkte budgetvirkning af at gå fra de nuværende regler til en model, hvor alle (uanset alder, forsørgerpligt, supplerende arbejdsindkomst mm.) får 15.000 kr. om måneden. Der er i beregningerne ikke taget højde for afledte virkninger på andre ydelser, fx boligsikringen, som påvirkes, når overførselsindkomsterne ændres.

Kontakt:

Ledende arbejdsmarkedsøkonom

Andreas Højbjerg

ah@kraka.org

+45 2021 3953